

Høringsuttalelse til forslag til ny lov om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett bistår Dommerforeningens styre i offentligrettslige spørsmål. Fagutvalget gjennomgår også høringssaker innenfor utvalgets fagområde, og avgir enkelte høringsuttalelser i eget navn. For tiden har fagutvalget følgende medlemmer:

- Lagdommer Kyrre Grimstad (leder), Borgarting lagmannsrett
- Høyesterettsdommer Henrik Bull, Høyesterett
- Lagdommer Bjørn O. Berg, Frostating lagmannsrett
- Tingrettsdommer Ola Rambjør Heide, Gjøvik tingrett
- Lagdommer Irene Sogn, Borgarting lagmannsrett

Fagutvalget har forståelse for at enslige mindreårige asylsøkere kan ha andre behov og derfor bør møtes med andre tiltak enn barn bosatt i Norge. Samtidig må det understrekes at enslige mindreårige asylsøkere har det til felles med barnevernsbarn at de står uten foreldre som kan gi dem adekvat omsorg. Enslige mindreårige asylsøkere har en del grunnleggende behov som er felles for alle barn, en del behov som ligner behovene barnevernsbarn har og i tillegg behov som følge av deres spesielle bakgrunn. Videre må Norges menneskerettslige forpliktelser ivaretas for alle barn, uavhengig av deres bakgrunn, jf. Barnekonvensjonen artikkel 2 og 22 nr. 2.

Barnevernloven inneholder i dag egne bestemmelser om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere i kapittel 5A. Fagutvalget stiller spørsmål ved om det er behov for en egen lov om dette. Dersom bestemmelsene i kapittel 5A ikke tilfredsstiller dagens behov, bør disse bestemmelsene kunne endres. Dette bør ses i sammenheng med oppfølgingen av forslag til ny barnevernlov i NOU 2016:16. Fagutvalget kan uansett ikke se at spørsmålet om å skille ut barnevernloven kapittel 5A i en egen lov nå er så presserende at dette spørsmålet må behandles før den helhetlige behandlingen av ny barnevernlov.

Flyttingen av bestemmelsene som regulerer omsorgssentre for mindreårige enslige asylsøkere, vil kunne innebære en risiko for at ivaretagelsen av disse barnas omsorgsbehov svekkes. Det vises til FNs Barnekomité's merknader av 29. januar 2010 hvor komitéen blant annet anbefaler Norge å utvide ansvarsområdet for barnevernet til å omfatte også barn på 15, 16 og 17 år. Departementets lovforslag gjelder midlertidig plassering av barn under 15 år og berører i utgangspunktet ikke hvilken myndighet som skal ha ansvaret for barna. Fagutvalget vil likevel peke på at enslige mindreårige asylsøkere under 15 år generelt har et større behov for oppfølging fra kompetent myndighet enn barna over 15 år. Flytting av bestemmelsene som omhandler de yngste barnas omsorgssituasjon ut av barnevernloven kan være et skritt i motsatt retning av det Barnekomitéen anbefalte.

I den grad de øvrige bestemmelsene i barnevernloven ikke skal gis anvendelse på enslige mindreårige asylsøkere, kan dette alternativt reguleres i egne bestemmelser i et eget kapittel,

slik barnevernloven er i dag. Dette vil tydeliggjøre hvilke bestemmelser som ikke gjelder, mens de øvrige generelle bestemmelsene vil få anvendelse. Det samme gjelder tilhørende forskrifter. Bufetats praksis bør også kunne endres uten at det innføres en ny lov.

At de øvrige bestemmelsene i barnevernloven som ikke er særskilt unntatt, gjelder, innebærer unødvendig dobbelregulering av forhold som allerede er regulert i barnevernloven. I tillegg vil spørsmål lovgiver ikke tenker på i forbindelse med vedtakelse av en ny lov allerede være regulert i barnevernloven, slik at risikoen for at det oppstår uavklarte spørsmål er mindre hvis bestemmelsene forblir i barnevernloven. Endelig vises det til at flere av bestemmelsene i kapittel 5A i gjeldende barnevernlov viser til øvrige bestemmelser i barnevernloven. Dette gjelder særlig § 5A-10, som forutsetter at barn kan plasseres i omsorgssenter ved vedtak etter kapittel 4. I slike tilfeller vil det kunne oppstå tolkningsspørsmål ved at plasseringen av barnet reguleres av to lover.

Når det gjelder de konkrete bestemmelsene i lovforslaget, har fagutvalget kun en bemerkning til § 2 annet ledd tredje punktum som åpner for at et barn kan flyttes fra omsorgssenteret når det har fylt 15 år. For disse særlig sårbare barna vil enhver flytting kunne utgjøre en ytterligere påkjenning. Departementet viser i høringsnotatet på side 5 til at en ikke ubetydelig andel enslige mindreårige asylsøkere lider av post-traumatisk stress, angst og depresjon.

Tatt i betraktning at plasseringen i et omsorgssenter er midlertidig, stiller fagutvalget spørsmål ved behovet for å flytte disse barna når de fyller 15 år til et nytt midlertidig botilbud. Etter fagutvalgets syn bør det vurderes å oppstille nærmere vilkår for at et barn som fyller 15 år skal kunne flyttes, for eksempel at flytting anses å være til barnets beste.

2. november 2016

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett
v/lagdommer Irene Sogn

*Me² olivus (A)
text for
rblu*

Solveig Dahl Kongsvik

Fra: Sogn, Irene <Irene.Sogn@domstol.no>
Sendt: onsdag 2. november 2016 08:13
Til: Solveig Dahl Kongsvik
Emne: VS: Høringsuttalelse til forslag til ny lov om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere

Sendes på nytt fordi jeg skrev feil adresse på deg.

Irene

Fra: Sogn, Irene
Sendt: 2. november 2016 08:12
Til: 'SKD@juristforbundet.no'; Bleskestad, Kirsten
Kopi: Grimstad, Kyrre
Emne: Høringsuttalelse til forslag til ny lov om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere

Hei.

Til orientering vedlegges høringsuttalelse fra Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett som er sendt til departementet i dag.

Mvh
Irene Sogn
Borgarting lagmannsrett